

Vinterinventering av fladdermöss inför ombyggnad av stall till hotell i Bokedalen, Partille kommun

Rapport till Partille kommun

Uppdrag utfört av:

Johan Eklöf, *Graptolit ord & natur*

www.graptolit.com

johan.eklof@gmail.com

UPPDRAG

Inventering av eventuellt övervintrande fladdermöss i stallbyggnad vid Jonseredes herrgård i Bokedalen, Partille kommun.

BAKGRUND

Skydd enligt lag

Av Sveriges 19 fladdermöss är 10 arter rödlistade, men alla är fredade enligt 3§ jaktlagen och fridlysta enligt Artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser. Dessutom har Sverige förbundit sig att främja fladdermusbestånden och skydda fladdermössens jaktområden och boplatser enligt det internationella avtalet EUROBATS. Detta innebär att såväl yngelkolonier som övervintringsplatser är juridiskt skyddade och förändringar av bostadsmiljön måste utredas. (se bl. a. Ahlén 2011).

Fladdermöss i Bokedalen

Stallet vid Jonseredes Herrgård ska om möjligt byggas om till hotell. Byggnaden ligger i ett äldre kulturlandskap, strax norr om Sävån och ett par hundra meter från Aspens strand. Området Bokedalen är ett Natura 2000-område med flera identifierade nyckelbiotoper och landskapet är gynnsamt för fladdermöss. I stallbyggnaden och det intilliggande uthusets närhet förekommer sex olika fladdermusarter sommartid: stor fladdermus (större brunfladdermus), gråskimlig fladdermus, dvärgfladdermus (dvärgpipistrell), nordisk fladdermus (nordfladdermus), långörad fladdermus (brunlångöra) samt obestämda ur släktet *Myotis*, sannolikt mustasch- och eller brandts fladdermus (taigafladdermus). Utöver dessa förekommer även vattenfladdermus vid Aspens norra branter samt leislers fladdermus (mindre brunfladdermus) i Stålebo/ Gullringsbo, söder om Aspen (Artportalen, Ahlén & Bohman 2013). Den sistnämnda är rödlistad och mycket ovanlig i landet (Gärdenfors 2010).

Förutsättningar

I stallet bor en koloni långörade fladdermöss, vilka har observerats där under perioden maj till september, se tidigare inventeringsrapport (Eklöf 2014). Byggnaden verkar dessutom vara lämplig för övervintrande fladdermöss och därför har en kompletterande undersökning genomförts.

Bilder från stalllets vindsvåning

METODER

Okulärbesiktning

Stallbyggnadens vindsvåning genomsöktes vid tre tillfällen, 141230, 150117 och 150224. Väggar, tak och framför allt bjälkar avsåktes med hjälp av ficklampa. Ett flertal hål och skrymslen undersöktes. Dessutom genomsöktes det intilliggande uthuset vid ett tillfälle, 150224.

Ljudinspelningar

Tre autoboxar, det vill säga en ultraljudsdetektorer som automatiskt spelar in alla högfrekventa ljud (Pettersson D500x), placerades ut på vinden. Boxarna spelade in ljud från 16:00 till 06:00 under perioden 141230-150107, det vill säga 8 nätter.

RESULTAT OCH SLUTSATS

Inga fladdermöss noterades vid okulärbesiktningen och inga ljud spelades in under den veckan som autoboxarna var på plats. Resultaten indikerar alltså att fladdermössen inte använder stallbyggnaden som övervintringsplats utan endast som yngelkvarter under sommarhalvåret (se tidigare rapport, Eklöf 2014).

Vindsvåningen har ett flertal öppna fönstergluggar och under kallare vintrar kan utrymmet möjligen bli för kallt för övervintring. Det var dock svårt att undersöka alla skrymslen och undangömda vrår på den stora vinden, varför jag inte med säkerhet kan utesluta fladdermöss. Men långörade fladdermöss, vilka är de som bor där på sommaren, övervintrar ofta synligt, gärna vid takbjälkar. Och med tanke på den milda vintern bör de därför inte ha gömt sig mer än vanligt.

Autoboxarna noterade inga ljud och därmed har inga fladdermöss rört sig på vindsvåningen under den aktuella veckan. Normalt ligger de förstas i dvala och ger inga ljud ifrån sig, men runt årsskiftet skedde ett väderomslag, vilket ofta gör att fladdermöss flyttar sig.

Temperaturen gick från närmare -10°C till 5°C på ett par dagar. Den varmare temperaturen höll sedan i sig under större delen av veckan då boxarna spelade in. Särskilt dvärgfladdermöss är aktiva under varmare vinterkvällar och denna art var också mycket vanlig kring byggnaden i september. Hade de övervintrat i stallet hade deras ekopejling med stor sannolikhet fångats upp av autoboxarna.

Utifrån denna undersökning kan alltså stallbyggnaden byggas om under vinterhalvåret utan att störa fladdermössen. Man bör dock vara uppmärksam då det ändå kan förekomma övervintrande individer som har gömt sig. I sådana fall ska det finnas en handlingsplan för att ta hand om dessa individer. För mer information om fladdermöss i byggnader, se Howard & Richardson 2009 samt Gunnell & Grant 2013.

REFERENSER

Ahlén I. 2011. Fladdermusfaunan i Sverige. Arternas utbredning och status. Kunskapsläget 2011. Fauna och Flora 106(2): 2–19

Ahlén J. & Bohman P. 2013. Fladdermöss vid Finngösabäckens mynning, Säveån, Partille. Underlag inför förstärkningsåtgärder.

Eklöf J. 2014. Fladdermusinventering inför ombyggnad av stall till hotell i Bokedalen, Partille kommun. Rapport till Partille kommun.

Gunnel K. & Grant G. 2013. Landscape and urban design for bats and biodiversity. Bat Conservation Trust.

Gärdenfors, U. (red.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. – ArtDatabanken, SLU, Uppsala

Howard J. & Richardson P. 2009. bats in traditional buildings. English Heritage, National Trust and Natural England.